

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ZWIĘZŁY I ROZWIĄZŁY

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Ze względu na przedrostki chciałoby się widzieć w tej parze antonimy. I na pewnym poziomie tak rzeczywiście jest, chociaż współcześnie trudno uznać te wyrazy za przeciwstawne: ZWIĘZŁY to 'zawierający wiele treści w niewielu słowach; lakoniczny' lub 'mający ścisłą, zwartą konsystencję', a ROZWIĄZŁY to 'pozbawiony zasad moralnych lub postępujący wbrew tym zasadom'. Pierwsze określenie stosujemy w odniesieniu do tekstu lub jakiejś struktury (np. gleby, drewna), drugie zaś - w stosunku do człowieka. Etymologicznie jednak słowa te są ze sobą powiązane i pochodzą od czasowników, które oznaczały pierwotnie odwrotne czynności: ZWIĄZAĆ i ROZWIĄZAĆ. Czasownik ZWIĄZAĆ zachował swoje znaczenie w niemal niezmienionej postaci, natomiast czasownik ROZWIĄZAĆ - występujący dawniej w postaci ROZWIĘZAĆ - oznaczał niegdyś nie tylko 'usunąć wiązanie' czy 'zerwać więzy', lecz także 'uwolnić od zobowiązań', a więc również 'uwolnić od kary'. I właśnie od tych znaczeń pochodzą znaczenia słów ROZWIĄZŁY i ROZWIĄZŁOŚĆ.